

Satser helsefremmende

Det odontologiske fakultet i Oslo satser på helsefremmende og forebyggende forskning, mye rettet inn mot eldre og innvandrere.

Det finnes store grupper mennesker som vi ikke når fram til. De to største gruppene er eldre og innvandrere, sier forskningsdekan Ståle Petter Lyngstadaas ved Institutt for klinisk odontologi ved Universitetet i Oslo.

Helsefremmende og forebyggende tiltak rettes også inn mot andre grupper som barn og ungdom, spesielt barn med minoritetsbakgrunn. Når de satser på helsefremmende og forebyggende tiltak, blir også den store voksne delen av befolkningen med.

Fagområdene

Det odontologiske fakultet har utlyst inntil 10 stipendiatstillinger, med søknadsfrist tidlig i februar i år. Disse stillingene skal komme innen 1) biofilm, 2) biomaterialer, vevsdyrking og regenerasjon, 3) kranofacial biologi, diagnostikk og behandling, i tillegg til 4) helsefremmende og forebyggende virksomhet.

Disse fire områdene er også generelt prioritert innen forskning i fakultetet.

Hvor mange stillinger som kommer i de ulike delene av forskningen er ennå ikke bestemt. Veien blir til mens man går. En stipendiatstilling er en midlertidig utdanningsstilling for tre eller fire år. Den som får stillingen skal ha doktorgrad som mål.

– Ved vurdering blir det lagt vekt på søkerens faglige kvalifikasjoner og potensiale, samt søkerens evne til både å arbeide selvstendig og i samarbeid med andre. Vedkommende bør være strukturert og målrettet, står det blant mye annet i utlysningsteksten til stipendiatstillingene.

Vi planlegger flere studier der eldres tannhelse skal undersøkes, sier førsteamanuensis Lene Hystad Hove ved Institutt for klinisk odontologi.

Eldre

– Eldrebefolkningen øker. Det er derfor et stort behov for å kartlegge eldres tannhelse for å få en bedre innsikt i hvilke utfordringer vi står ovenfor i tiden fremover, sier førsteamanuensis Lene Hystad Hove som er faglig leder for gerodontologi ved avdeling for kariologi og gerodontologi.

Hun forklarer bakgrunnen for satsing på forskning for eldre:

– Det er mange faktorer som man mener har bidratt til bedring i eldretannhelsen. En viktig faktor i det kariesforebyggende arbeidet er den regelmessige bruken av fluor, og spesielt fluortannkrem. Andre faktorer kan være økt kunnskapsnivå og en høyere levestandard.

En utfordring fremover vil være å legge til rette for at eldre opprettholder en god oral helse livet ut. Det er derimot slik at hyppigheten av munntørhet øker med alderen, hovedsakelig grunnet større sykkelighet og medikamentbruk.

– Saliva er viktig for god oral helse, og er vårt første forsvar mot infeksjoner. I tillegg vil saliva smøre slimhinnene og holde dem intakte. Buffersystemer og salter i saliva beskytter tennene mot karies. Nedsatt salivasekresjon kan medføre nedsatt oral helse og redusert generell livskvalitet.

Det planlegges derfor å gjennomføre flere studier hvor aspektene ved eldres tannhelse systematisk undersøkes. Det er blant annet planlagt studier som skal rettes mot kartlegging og behandling av pasienter med munntørhet, sier førsteamanuensis Hystad Hove.

Det er stort behov for forskning på tannhelse blant eldre i Norge. Miljøene for slik forskning er små. Ved hennes avdeling arbeider kun noen forskere med dette temaet. Hun håper derfor at det blir ansatt flere engasjerte og interesserte stipendiater innen hennes fagområde i tiden som kommer.

Innvandrerne

– Vi vet lite om tannhelsen til innvandrerne som er kommet til Norge de siste tiårene, sier forskningsdekan Lyngstadaas. Derfor vet man også lite om deres behov for behandling. Dette gjelder spesielt tannhelsen til innvandrere fra fremmede kulturer.

– Mange innvandrere som kommer til Norge har annerledes bakterieflora med antibiotika resistens, andre varianter av gener og sykdommer, og andre typer kosthold. De som har mørkere hud får også mindre effekt av den sparsomme solen i Norge. Mindre sollys og andre kostholdsvaner kan redusere kroppens D-vitamin som er viktig både for tenner, skjelettet og immunforsvaret.

– I forskningen må vi først kartlegge tannhelsen til innvandrerne. Deretter kan vi iverksette tiltak. Når tiltakene er gjennomført, skal vi også forske på om de gir tilfredsstillende effekt, sier Lyngstadaas.

Samtidig vil det være viktig å gi kostholdsveiledning og instruksjon i oral hygiene og fluorprofylakse. Hyppigere innkalling til kontroll og nærmere oppfølging til hjemmet, kan også være gode tiltak for barn i innvandrerfamilier.

Mye positivt er i ferd med å skje innen tannhelsen for innvandrere, i og med at mange med fremmedkulturell bakgrunn er blitt tannleger eller studenter odontologi. Når disse tannlegene kjenner språket og kulturen, blir det lettere å gi riktig tannhelsehjelp.

Vi vet lite om tannhelsen til innvandrere, sier forskningsdekan Ståle Petter Lyngstadaas.

Spennende

Lyngstadaas mener forskning på tannhelsen til innvandrere kan være både spennende og morsomt.

– Er man interessert i denne problematikken, er det en fin anledning å bli stipendiat for å lære mer om temaet og løfte fram viktig kunnskap for denne gruppen i det norske samfunnet, sier han.

De som skal begynne som stipendiater skal forske mye og undervise litt

i tre eller fire år. Tilsetting av nye stipendiater vil finne sted våren 2015.

Alle de nye stipendiatene skal gjøre en samfunnsnyttig innsats i sin forskning, i tråd med samfunnsoppdraget som Det odontologiske fakultet ved Universitetet i Oslo har fått. Det vil si å arbeide til det beste for tannhelsen til befolkningen i Norge.

Tekst og foto: Harald Vingelsgaard